

Švietimo ir kultūros GD

Mokymosi visą gyvenimą programa

TINKA VISIEMS

**EVERYBODY
FITS IN**

Daugiašalės partnerystės projektinis susitikimas

LYCÉE DE LA MÉDITERRANÉE

La Ciotat, FRANCE

2011 vasario 5d. –vasario12d.

Mokyklos adresas:

Avenue de la Méditerranée

Pašto kodas: 13600

Miestas: La Ciotat

Regionas: Provence-Alpes-Côte d'Azur

Šalis: Prancūzija

Svetainė: <http://www.lyc-mediterranee.ac-aix-marseille.fr>

Fax: 0033 0442830255

Telefonas: 0033 0490531120

El. paštas: ce.0133406q@ac-aix-marseille.fr

Programa:

Šeštadienis – vasario 5d.

- **10.30** – išvykstame iš Panevėžio
- **18.20** – atvykstam į Marselio – Provence oro uostą
- **18.45** - vykstame į La Ciotat
- Laisvas laikas šeimose

Sekmadienis –vasario 6d.

- Išvyka į Calanque su šeimomis
- Piknikas su šeimomis
- Mokytojams vakarienė La Ciotat
- Mokiniams laisvas laikas šeimose

Pirmadienis –vasario 7d.

- **8.30** – dalyvių atvykimas į mokyklą
- Mokytojai ir mokiniai lankysis keliuose pamokose, susitiks su mokyklos savininku ir direktoriumi.
- **10.00** – susitikimas su La Ciotat meru
 - Mokiniams priešpiečiai mokykloje
 - **14.30** – darbo sesija.

Mokyklų delegacijos pristato paruoštas pateiktis: Nacionaliniai alkoholio, narkotikų ir tabako vartojimo prevencijos įstatymai.

- Laisvas laikas

Antradienis – vasario 8d.

- **9.00- 12.00** antroji darbo sesija
- Pamokų lankymas
- Priešpiečiai mokykloje
- **14.00 – 17.00** Laivų statyklos lankymas
- Laisvas laikas

Trečiadienis –vasario 9d.

- Išvyka į Marselį ir trumpa ekskursija po jį (uostas, Notre Dame de la Garde, La Canebiere, paplūdimiai, prekybos centras).
- Priešpiečiai Marselyje.
- Laisvas laikas
- Mokiniai autobusu grįžta į La Ciotat
- Mokytojai pietauja Marselyje.

Ketvirtadienis – vasario 10 d.

- **9.00 – trečia** darbo sesija
- Priešpiečiai mokykloje
- **14.30 – išvyka** į Le Castellet kaimelį autobusu.
- Laisvas laikas

Penktadienis – vasario 11 d.

- **9.00 -10.30** – darbinė sesija ir baigiamasis mokinių darbų pristatymas.
- **Priešpiečiai mokykloje**
- **14.00 -16.00**– išvyka laivu
- **21.00** – atsisveikinimo vakarienė restorane “Sur les Quais”

Šeštadienis vasario12 d.

- **3.30** – išvykstame iš La Ciotat
- **6.00** – išvykstame iš Marselio - Provence oro uosto (1 terminalas)
- **13.45** – atvykstame į Vilnaus oro uostą

Ruošdamiesi nepamirškite pasiimti:

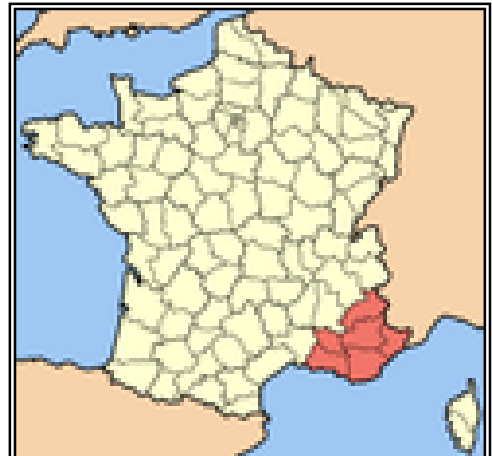
- paso, identifikacijos kortelės ir jo kopijos;
- mokinio pažymėjimą;
- turėkite 50-100 eurų asmeninėms išlaidoms;
- Europos sveikatos draudimo kortelę.

Kiti svarbūs dalykai:

- lauktuvės šeimai, kurioje gyvensite;
- asmeninės higienos reikmenys (dantų šepetėlis, pasta, šampūnas, muilas, servetėlės, paketai);
- siūlai, adatos, žirkutės (jas pakuokite į lagaminą);
- telefono kroviklis, jei imate telefoną;
- fotoaparatas ir baterijos/kroviklis;
- laikrodis;
- skėtis;
- lagaminas su daiktais, kurių nereikės kelionės metu;
- pasiimti rankinį bagažą (užkandžiai, kelionės metu būtinausi daiktai)
- vaistai (nuo temperatūros, skausmo, viduriavimo, nevirškinimo, pleistrai ar jūsų gydytojo paskirti vaistai);
- užsirašykite šeimos, kurioje gyvensite, adresą;
- jei pasiėmėte banko kortelę, pasistenkite nepamiršti jos kodo;
- 2 poros patogios avalynės, šlepetės;
- išvykdami iš šeimos, kurioje gyvensite, nepamirškite padėkoti už svetingumą.

Prancūzija

Plotas - 547030 km² (Europinė dalis 8 kartus didesnė už Lietuvą) Prancūzijai taip pat priklauso: Prancūzijos Gviana, Rejunjonas, Gvadelupa ir Martinika bei Viduržemio jūros sala - Korsika.

Prancūzijos Respublika (Prancūzija) — šalis Europos pietvakariuose, Europos Sąjungos bei NATO narė. Pietuose ribojasi su Ispanija, šiaurėje su Vokietija, Belgija, Liuksemburgu, Šveicarija, Monaku, Andora, o rytuose — su Italija. Prancūzijos krantus skalauja Atlanto vandenynas bei Viduržemio jūra.

Gyventojų skaičius

61.1 milijonai gyventojų, iš kurių 4.5 milijonai (8%) – užsieniečiai. Apie 1 mln. sudaro italai, ispanai, portugalai, apie 1,5 mln. – asmenys iš Maroko, Alžyro ir Tuniso, 0,5 mln. asmenų kilę iš kitų Afrikos šalių. Prancūzijos gyventojų skaičius pastaruoju metu auga (tai susiję su didėjančių imigrantų skaičiumi ir augančiomis jų šeimomis). Prancūzai mano, kad imigrantų antplūdį reikia palaipsniui sustabdyti.

Sostinė - Paryžius (Ile-de-France 10.8 milijonai gyventojų, Paryžiaus mieste - 2.1 milijonai)

Valiuta - Prancūzijos piniginis vienetas – euras (EUR). Cirkuliuoja 5, 10, 20, 50, 100, 200 ir 500 eurų nominalų banknotai bei 1, 2, 5, 10, 20, 50 centų, 1 ir 2 eurų vertės monetos. Pinigus keičia visi bankai, keityklos ir valiutos keitimo aparatai.

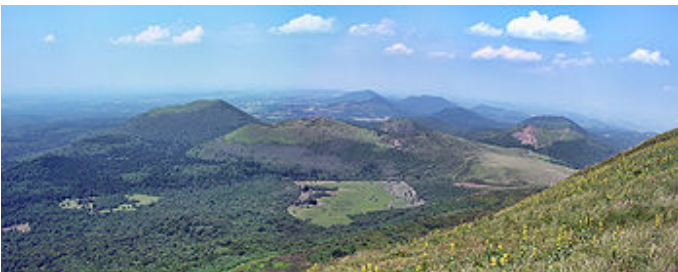
Kalba

Valstybinė kalba yra prancūzų, tačiau atskiruose regionuose dar vartojami 7 dialektai. 86% Prancūzijos gyventojų kalba gimtąja kalba, apie 3% kalba vokiškai ar su vokišku dialektu, apie 2,5% moka arabiškai, apie 6% kalba tik kai kuriems regionams būdingais dialektais. Kitos dažniausiai pasitaikančios kalbos yra portugalų, italų, arabų.

Religija - 82% Romos katalikai; 0.8 milijono protestantų; 2.4 milijonai musulmonų; 0.7 milijono žydų

Laiko zona - laiko juosta GMT/UTC +1 val

Telefono automatuose naudojamos kortelės, kurių galite įsigyti pašte. Telefono skambučiai iš automatų kainuoja pigiau nei skambinant iš viešbučio. Tarptautinis kodas į Prancūziją yra 33, tarptautinis kodas iš Prancūzijos yra 00. Skambinant į Lietuvą, reikia rinkti: 00 370 + miesto kodas Lietuvoje + abonento telefono numeris.

Kraštovaizdis - Prancūzijai būdingi labai įvairūs kraštovaizdžiai, pradedant nuo pakrantės lygumų šiaurėje ir vakaruose, kur Prancūziją skalauja Šiaurės jūra ir Atlanto vandenynas, baigiant kalnų grandinėmis pietuose (Pirėnai) ir pietryčiuose (Alpės), kur yra aukščiausia Europos viršūnė — Monblanas (4810 m). Tarp šių kraštovaizdžių įsiterpusios aukštumos ir kalnai, tokie kaip

Centrinis masyvas arba Vogėzai ir iš jų ištekančių upių baseinai — Luaros, Ronos, Garonės ir Senos. Prancūzijai priklauso Korsikos sala Viduržemio jūroje. Dvi didžiausios kalnų grandinės – Pirėnai pietuose ir Alpės rytuose – yra gamtinė siena su kaimyninėmis valstybėmis.

Aukščiausia viršūnė – Monblanas (4807 m – aukščiausias Vakarų Europoje).

Ilgiausios upės – Luara (1020 km), Rona, Sena.

Klimatas - Didžioji Prancūzijos dalis yra vidutinių platumų klimato zonoje. Pietrytinėje šalies dalyje vyrauja subtropinis Viduržemio jūros klimatas. Nors ten lietinga žiema ir sausa vasara, didžiosios Prancūzijos dalies klimatas priklauso nuo vietos ir reljefo, taip pat didelę įtaką daro Šiaurės Atlanto srovė. Apskritai beveik visoje Prancūzijoje klimatas yra švelnus. Vidutinė metinė temperatūra yra tarp 10 °C (šalies šiaurėje, Lotaringijoje, Žuroje, Alpėse ir žemiau) ir 16 °C (Viduržemio jūros pakrantėje, Korsikoje).

Politinė sistema.

Respublikos prezidentas atlieka svarbų politinį vaidmenį. Jis pirmininkauja ministrų tarybos (kabineto)

posėdžiams ir atsako už kelias svarbiausias užsienio reikalų bei gynybos sritis. Kasdieninio šalies valdymo gijos yra ministro pirmininko rankose. Prezidentas renkamas tiesioginiais visuotiniais rinkimais penkeriems metams. Parlamentą sudaro Nacionalinė asamblėja, tiesiogiai renkama kas penkeri metai, ir Senatas, kurio narius renka rinkikų kolegija.

Lietuvos ambasada Prancūzijoje

22, Bd. de Courcelles, 75017 Paris, France. Tel.: (33 – 1) 40545050, (33) 6 75 04 15 01. E-mail.: amb.lituanie@magic.fr

Įdomūs faktai

Prancūzijoje važinėja greičiausias pasaulyje traukinys TGV fTrain a Grande Vitesse); 1990 m. jis pasiekė 515,3 km/h greitį.

>> JAV simbolio - Niujorke stovinčios Laisvės statulos autorius yra prancūzų skulptorius Fredericas-Auguste'as Bartholdi; skulptūrai pozavo autoriaus motina (veidas) ir mergina (figūra).

>> 1463 m. Paryžiuje pirmą kartą istorijoje imta numeruoti namus.

>> 1782 m. broliai Josephas ir Jacques'as Montgolfier paleido pirmąjį žmonijos istorijoje oro balioną, per 8 min. nuskridusi 3 km; jame buvo avis, antis ir gaidys.

Įžymūs prancūzai

Prancūzijoje gimė ir kūrė tokie žymūs žmonės kaip:

Rašytojai: Aleksandras Diuma, Viktoras Hugo, Žiulis Vernas, Moljeras, Denisas Didro, Marselis Prustas, Šarlis Pero.

Filosofai: Rene Dekartas, Volteras, Blezas Paskalis, Anri. Bergsonas, Jean-François Lyotard, Šarlis Monteskjė.

Mokslininkai: Luji Pasteras, Pjeras Ferma, Žanas Fransua Šampoljonas

keliautojai Žakas Kartje, Adolfas Žoanas, Louis Antoine de Bougainville.

Menininkai: Edgaras Dega, Gustavas Dorė.

Architektai: Gustavas Eifelis, Filiberas Delormas, Le Corbusie.

Dailininkai: Anri Tuluz de Lotrekas, Eduardas Manė, Claude Monet, Paul Cézanne.

Kompozitoriai: Šarlis Kamilis Sen Sansas, Šarlis Guno, Žoržas Bizė.

Virtuvė. Prancūzai visame pasaulyje pagarsėję gurmaniška virtuve, o maisto gaminimas jiems jau seniai tapęs kultu. Kiekvienas Prancūzijos regionas išsiskiria savita virtuve: pietiniuose regionuose mėgstamos austrės, krevetės ir kitos jūros gėrybės, Rytų Prancūzijoje – sotus maistas, pavyzdžiui, kopūstai su dešrelėmis, o Šiaurės Prancūzijoje ruošiant maistą neapsieinama be bulvių ir kiaulienos. Visgi nacionalinis Prancūzijos valgis – sūris, kurio yra daugiau nei 300 rūšių. Jis mėgstamas visuose regionuose. Alpių regione, Savojoje, kur įsikūrę daugybė žiemos kurortų, sūris pasirenkant valgius taip pat vaidina pagrindinį vaidmenį. Čia mėgstamas fondiu (Fondue savoyarde), t. y. lydytas sūris su vynu, patiekiamas su pjaustyta duona, daržovėmis ar vaisiais. Ten taip pat paplitęs rakletas (Raclette savoyarde) – pakepintas lydytas sūris užpilamas ant rūkytų mėsos produktų ir virtų bulvių bei patiekiamas su raugintais agurkais. Alpių kurortų valgiaraštyje rasite ir „Tartiflette“ patiekalą: tai tradicinis Savojos sūris reblošonas, apkeptas su bulvėmis ir kiauliena. Tiesa, įžengus į tipišką Savojos regiono restoraną, gali nustebinti aštrus ir ne itin malonus sūrio kvapas, kurio prancūzai sako neužuodžiantys. Prancūzų pusryčiai paprastai būna lengvi: kava, sviestas, omletas, džemas, bandelė. Antrieji pusryčiai, valgomi apie 12 valandą, yra kiek sotesni ir primena pietus, tik be sriubos, o vakarienė valgoma vėlai. Prancūzai mėgsta valgyti lėtai, pasigardžiuodami. Prieš valgį jie būtinai išgeria taurę apetitą žadinančio aperityvo. Po valgio geriamas didžestyvas, gėrimai, kurie gerina virškinimą. Nė vieno prancūzo stalo neįsivaizduojamas be vyno, kuris dažnai naudojamas ir patiekalams gaminti. Alpių kalnų kurortuose vynas dažniausiai būna baltas, lengvas, su vaisių aromatu. Garsus savo vynais ir Savojos regionas. Nepaisant šaltų žiemų, čia kasmet nurenkamas puikus vynuogių derlius. Tai lemia ilgas ruduo ir švelnus klimatas. Aukščiausios rūšies vynamams priklauso „Vins de Savoie“, „Roussette de Savoie“, „Seyssel“ ir „Crepuy“. Nusileidus nuo kalno ar šiaip sužvarbusiems siūloma paragauti „Genepi“ – tai tradicinė stipri Alpių kalnų žolelių užpildinė. Populiarus ir iš žolelių gaminamas „Chartreuse“ likeris, kuris priklauso aukščiausiai likerių klasei. Jis būna dviejų rūšių

– geltonasis, kuris yra 40 laipsnių stiprumo, ir žaliasis – 55 laipsnių stiprumo. Prancūzijoje populiarūs ir likerai bei konjakai (ne veltui šalis yra viena iš šių gėrimų gamybos lyderių pasaulyje).

Suvenyrai. Minatiūriniai Eifelio bokštukai, šokoladas, meno dirbiniai, džiovintos levandos, Provanso prieskoninės žolelės, parfumerijos ir kosmetikos gaminiai, papuošalai, keramika, medus, cukatai, alyvuogės ir jų aliejus, vynos, sūriai, populiarūs sendaikčių turgūs, kur galima rasti įvairių įdomybių.

Prancūzijos istorija

Daugiau kaip prieš 2000 metų dabartinės Prancūzijos žemėse įsikūrė gentys, kurias graikai vadino keltais, o romėnai - galais. Kaip tik galai ir sudarė prancūzų tautos pamatą, o jų kraštas senovėje vadinosi Galija. I a. Galiją užkariavo romėnai ir valdė ją penkis šimtmečius. Per tokį ilgą laiką galai ir romėnai, jų papročiai ir kultūra sumišo, Galijoje įsivyravo lotynų kalba. Vėliau į Galiją veržėsi gretimos germanų gentys, bet galiausiai ją VI a. užkariavo frankai, atėję iš šiaurės. Dabartinės Prancūzijos teritorija tapo Frankų valstybės centru, taigi frankai davė vardą tautai ir šaliai. IX a. ta valstybė suskilo. Kalba, kuri formavosi lotynų kalbos pagrindu, vakarų frankų gyvenamoje dabartinės Prancūzijos teritorijoje vadinosi romanų. Tarp rytų frankų įsigalėjo germanų kalba. Frankų gyvenamas kraštas tuo metu neturėjo nuolatinių ribų, buvo suskilęs į daugelį karalysčių ir kunigaikštysčių. XII-XIII a. vyko Prancūzijos žemių savanoriškas ir priverstinis vienijimas. Bet netrukus kilo Šimtmetis karas (1337-1453) su Anglija. Šiaurės Prancūzijos žemės buvo užkariautos. Prancūzai priešinosi. Sukilėlius suvienijo valstietė mergina Žana d'Ark, kurios drąsa ir išradingumas padėjo pasiekti pergalę. Paryžiuje stovi paminklas legenda virtusiai prancūzų didvyrei. Prancūzijos vienijimasis baigėsi XV a., o XVI a. krašto istorijoje išliko kaip Renesanso, arba Atgimimo, laikotarpis. Karaliaus Liudviko XIV valdoma Prancūzija buvo stipriausia Europos valstybė - joje klestėjo amatai, mokslas, menai. Vėliau atėjo nuosmukio laikai. Prancūzijos, ir ne tik jos, istorijai itin reikšmingas 1789 m. liepos mėnuo. Sukilusiems paryžiečiams paėmus Bastilijos tvirtovę, prasidėjo Prancūzijos Didžioji revoliucija, buvo paskelbta respublika. Iš tų laikų mus pasiekė šūkis 'Laisvė, lygybė, brolybė!', 'Žmogaus ir piliečio teisių deklaracija'. Atėjus į valdžią Napoleonui Bonapartui, Prancūzija buvo paskelbta imperija. Napoleonas užkariavo vos ne visą Europą (1804-1814), bet netrukus imperija žlugo. XIX a. Prancūzijos istorijoje - svetimų žemių užkariavimo laikotarpis. Iki Pirmojo pasaulinio karo Prancūzija buvo antroji pasaulyje, po Anglijos, turimų kolonijų skaičiumi Afrikoje, Azijoje, Okeanijoje. Per Antrąjį pasaulinį karą Prancūzija buvo okupuota, o po karo jos kolonijos viena po kitos išsikovojo nepriklausomybę. Dabar Prancūzija ima vaidinti vis svarbesnį vaidmenį Europos vienijimosi bei Europos ekonominės bendrijos (Europos Sąjungos) kūrimo procese. Rytų Prancūzijos miestas Strasbūras yra Europos parlamento sostinė. Prancūzų 'pėdsakų' yra ir Lietuvos istorijoje. Jų riteriai XIV a. dalyvavo kryžiuočių žygiuose į Lietuvą, o vėliau prancūzų kunigaikščiai buvo renkami Lietuvos ir Lenkijos valstybės valdovais arba siekė jos sosto. Napoleono žygio per Lietuvą į Rusiją ir bėgimo iš jos laikai net vadinami prancūzmečiu.

Provansas ir Žydrasis krantas.

Provence -Alpes-Côte d'Azur regiono vėliava

Provanso sieną nužymėjo pati gamta: vakaruose tai Ronos upė, pietuose – Viduržemio jūra, Šiaurėje kiek siekia alyvmedžiai. Rytuose siena eina Alpėmis ir amžiams bėgant vis pasistumdavo čia į Prancūzijos, čia į Italijos pusę. Tarp šių ribų plyti įvairūs kraštovaizdis: gilūs tarpekliai, Camargue'o druskožemis, levandų laukai ir saulės nutvieksti paplūdimiai.

Praeities gyventojai paliko čia savo pėdsakų. Orange'e ir Arles'e tebenaudojami romėnų laikų statiniai. Įtvirtinti kaimai, pvz., Eze'as, pastatyti siekiant

atsilaikyti prieš saracėnų piratus, kurie VI a. Puldinėdavo pakrantę. XIX a. Turtingi europiečiai mėgėdavosi šilta Rivjeros žiema; iki XX a. 3-iojo dešimtmečio aukštuomenė viešėdavo čia ištisus metus, iki šių dienų išliko čia jo vasarnamiai. Šilta saulės šviesa subrandina sodraus skonio ir spalvų augalus. Paprikos, česnakai ir alyvuogės pilną tinklą Viduržemio jūros žuvies paverčia pagrindiniu Provanso virtuvės patiekalu – bouillabaisse.

Provansas maudosi saulės šviesoje, kol ima siautėti atšiaurusis mistralio vėjas. Jis padaro šio krašto žmones tvirtus kaip alyvmedis, bet greitus karštai apkabinti gyvenimą, kai tik vėl sušvis saulė.

Ši saulės nutvieksta pietryčių sritis – mėgstamiausia Prancūzijos atostogų vieta. Vasaros mėnesiais paplūdimiai knibžda deginimosi entuziastų, gausu pramogų, tokių kaip operos, šokio ir džiaz festivaliai, bulių kovos, kazino ir žaidimas rutuliais (boules). Krašto giluma su atokiais plokščiakalniais, kalnų kaimeliais ir išpūdingais upių tarpekliais yra keliautojų ir gamtos mylėtojų rojus.

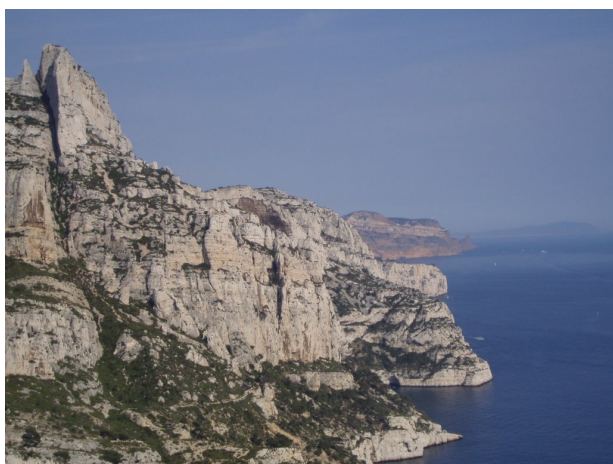
La Ciotat

La Ciotat miestelis išsidėstęs į rytus nuo Marselio žinomas nuo 15 amžiaus. Jis priklauso Provanso – Žydrojo kranto regionui. Išvertus jo pavadinimas reiškia „miestas“. Čia, 2007 metų duomenimis, gyvena apie 33 300 gyventojų ir užima apie 31,46 km². La Ciotat'e yra labai daug biurų, tarp kurių yra ir labai garsių, pvz. Gemalto ir Ball Packaging. Jose dirba didžioji miestelio gyventojų dalis. Plačiai

išvystyta turizmo pramonė, nors ji daugiausia yra sezoninio pobūdžio. Kadangi miestelis yra uolėtoje vietovėje La Ciotat yra įrengtas dirbtinis paplūdimys. Pagrindinė miestelio gatvė, kurioje išsidėstę dauguma parduotuvių, remiasi į paplūdimį, šalia kurio yra didelė prieplauka, o iš kitos pusės matyti Alpės. La Ciotat miesto parkas priskiriamas prie išpūdingiausių Prancūzijos parkų. Apsuptas masyvios, 155 metrų aukščio

uolos, kurią vadina „Le Bec D'Aigle“ (erelio snapu), jis tarsi saugo begalę tropinių augalų ir retų Provanso regiono augalų rūšių, augančių kalno papėdėje.

Calanque

Calanque (nuo Korsikietiško žodžio „calanca“ reiškia siaura įlanka, fiordas) yra geologiniai dariniai, kuriuos sudaro gilūs slėniai su labai stačiais, dažniausiai klinčių, kalnų šlaitais, nugrimzdusiais į vandenį. Jie labai dažnai vadinami Viduržemio jūros fiordais. Panašūs geologiniai dariniai dar yra randami Prancūzijos rivjeroje netoli Esteral'o ir Korsikos saloje.

Ši vietovė yra labai mėgiama prancūzų ir atvykstančių turistų dėl čia atsiveriančių nuostabių gamtos panoramų. Calanque yra įrengti pasivaikščiojimo takai ir keletas treniruočių trasų uolų kopinėtojams ir alpinistams. Vasarą dažnai ši teritorija yra uždaryta turistams dėl didelio gaisrų pavojaus, kurie dažnai įsiplieskia vasarą.

Casquer oloje, kuri yra povandeninė grotė, 37 metrai po vandeniu, susiformavusi Paleolito laikotarpiu, randami 27000 – 19000 metų prieš Kristų piešti sienų piešiniai.

Marselis

Marselis – vienas didžiausių Prancūzijos miestų, Provanso-Alpių-Žydrojo Kranto regiono ir departamento centras. Gyventojų – apie 800 000 (su priemiesčiais – apie 1,5 mln.). Tai didžiausias Prancūzijos uostas ir didžiausias uostas prie Viduržemio jūros. Tarptautinis oro uostas, metropolitenas. Išvystyta naftos apdirbimo,

aviacijos pramonė, laivų statyba.

Truputis istorijos. Graikų gyvenvietė Masilija, įkurta VII a. pr. Kr., 49 m. pr. Kr. buvo užgrobta romėnų. Marselis (Marseille) tapo „vartais į Vakarus“ daugeliui pirklių iš Rytų. Didžiausias Prancūzijos uostamiestis ir antras pagal dydį miestas glaudžiai susijęs su Viduriniais Rytai ir Šiaurės Afrika. Tai egzotiškas ir judrus miestas, anksčiau turėjęs prastą narkotikų prekyvietės reputaciją.

Siauros, laiptuotos Marselio gatvės, tylūs skverai ir dailūs XVIII a. fasadai kontrastuoja su boulevard Canebière šurmiliu ir Cité Radieuse, La Corbusier suprojektuotu pokario gyvenamųjų namų kompleksu.

Marselyje yra daug puikių muziejų. Senojo uosto kvartale įsikūrę Musée Docks Romains, Musée d'Histoire de Marseille ir linksmasis Musée de la Mode.

Parduotuvių kvartale pietinėje miesto dalyje yra Musée Cantini, kuriame eksponuojama skulptoriaus Jules'io Cantini sukaupta XX a. meno kolekcija. Ją sudaro siurrealistų, kubistų ir flovistų tapyba.

Kitoje miesto pusėje, viename gražiausių Marselio pastatų, veikia Musée Grobet-Labadié muziejus, kuriame esama nuostabių baldų, gobelenų, XVII-XIX a. paveikslų ir retų muzikos instrumentų.

O iš apžvalgos aikštelės atsiveria užburiantys ir viliojantys jūrų tolių vaizdai su kišančiomis uolomis ir salelėmis, vienoje kurių Aleksandro Diuma romane „Grafas Montekristas“ išgarsintas **Chateau d'If kalėjimas**. Šiandien ten įkurtas muziejus, deja vietinių nėra labai vertinamas.

Notre-Dame-de-la-Garde

Miesto siluete vyrauja 1853 – 1864 m. pastatyta neobizantinė bazilika. 46 m aukščio varpinę vainikuoja milžiniška paauskuota Mergelės Marijos statula. Gausiai išpuoštas bažnyčios vidus pasižymi spalvinga marmurine apdaila ir mozaikomis. Šskirtinis bazilikos bruožas, kad joje šventųjų paveikslų beveik nėra, o sienos dekoruotos audrų blaškoma is ir dūžtančiais laivais, nuo aukščiausiu kupolų viršaus beveik iki pat grindų kabančiomis ilgiausiomis laivų girliandomis.

Abbaye de St-Victor

Savo išore panašus į tvirtovę vienuolynas, sugriautas saracėnų, buvo atstatytas XI a.. Per revoliuciją sukilėliai naudojo vienuolyną kaip kareivines ir kalėjimą. Vienuolyno bažnyčioje yra įdimi krypta su originalia požemine koplyčia, kurioje stovi ir krikščionių sarkofagai.

Kasmet vasario 2 d. į vienuolyną plūsta maldininkai.

Pardavinėjami valties formos sausainiai, pažymint legendinį šv. Marijos Magdalietės, Lozorius ir šv. Mortos atvykimą prieš beveik 2000 metų.

Cathédrale de la Major

Ši neobizantinio stiliaus katedra yra didžiausia XIX a. bažnyčia Prancūzijoje. Jos ilgis 141 m, aukštis – 70 m. Kriptoje ilsisi Marselio vyskupų palaikai. Greta stovi maža, bet graži senoji katedra Ancienne Cathédrale de la Major.

Vielle Charité

1640 m. karaliaus įsaku pradėta statyti prieglauda Marselio „vargšams ir elgetoms“. Po 100 metų atidaryta Pierre'o Puget ligoninė ir bažnyčia su kupolu. Šiandien restauruotame pastate veikia Musée des Arts Africains muziejus.

Yra universitetas, Marselio istorijos muziejus, archeologijos, amatų, senovės prekybos muziejai.

Le Castellet

Castellet kaimelis yra vienas mėgiamiausių turistų lankomų vietų. Mažas feodalinis kaimelis pačiame iškyšulio smaigalyje sužavi būdingu Provanso gamtovaizdžiu. Negalima nepaminti jo mažų skverų su senais nuostabiai gražiais namais, kurie buvo rūpestingai restauruoti, ir baltumu tviskančių senų akmenskaldžių darbų. Galima ilgas valandas klaidžioti siauromis kaimelio gatvelėmis ir stebėtis

puodžių ar odos liaudies meistrų, kvapiųjų žvakių, keramikos, juvelyrų darbai.

Vaikstant gatvelėmis žavėsitės akmenines sienas dengiančiais augalais – bugenvilijomis, visterijomis, fuksijomis...

Castellet'as dar garsus tuo, kad šalia jo yra įrengta Formulės 1 lenktynių trasa.

Trumpas lietuvių – prancūzų kalbos žodynėlis

Prancūziškų žodžių tarimą užrašėme paprasčiausiu būdu –lietuviškomis raidėmis. Betgi ypatingo žavesio prancūzų kalbai suteikia nosiniai garsai a, e ir o. Taigi, jei po šių balsių parašyta ñ, tarkite garsus pro nosį. O ženklelis œ rodo garsą „iu“, tariamą smarkiai atkišus lūpas. Ir dar atsiminkite, kad prancūzų kalboje kirtis visada būna žodžio gale.

Atsitikus nelaimei

Gelbėkit!	Au secours!	o-skūr!
Sustokit!	Arrêtez!	Arètè!
Pakvieskit gydytoją!	Appelez un médecin!	Aplè eñ medseñ!
Iškvieskit greitąją!	Appelez ue ambulance!	Aplè iun anbiulañs!
Iškvieskit policiją!	Appelez la police!	Aplè lia polys!
Iškvieskit gaisrinę!	Appelez les pompiers!	Aplè lè poñpjè!
Kur yra artimiausias telefonas?	Où est le téléphone le plus proche?	Ū è lœ télèfon lœ pliu proš?
Kur yra artimiausia ligoninė?	Où est l'hôpital le plus proche?	Ū è lopital lœ pliu proš?

Dažnai vartojami žodžiai

Taip	Oui	Uij
Ne	Non	Noñ
Parašau	S'il vous plaît	Sil vū plè
Atsiprašau	Excusez-moi	Ekskiuzè mua
Ačiū	Merci	Mersi
Labas	Bonjour	Boñžūr
Sudie	Au revoir	O-revuar
Labanaktis	Bonsoir	Boñsuar
Rytas	Le matin	Lœ mateñ
Popietė	L'après-midi	Laprè-midi
Vakaras	Le soir	Lœ suar
Vakar	Hier	Ier
Šiandien	Aujourd'hui	Ožjurdiuji
Rytoj	Demain	Doemeñ
Čia	Ici	Isi
Ten	Là	Lia
Kuri, kurią?	Quel, quelle?	Kel, kel?
Kada?	Quand/	Kañ?
Kodėl?	Pourquoi?	Purkua?
Kur?	Où?	Ū?

Naudingi posakiai

Kaip sekasi?	Comment allez-vous?	Komañ -talè-vū?
Ačiū, labai gerai.	Très bien, merci.	Trè bjeñ, mersi
Malonu susipažinti.	Enchanté de faire votre connaissance.	Añšantè dœ fer votr konèsañs
Iki pasimatymo.	A bientôt.	A bjeñto
Puiku	Voilà qui est parfait.	Vualia ki è parfè
Kur yra..?	Où est/sont..?	ū è/son..?
Kiek kilometrų nuo čia iki..?	Combien de kilomètres d'ici à...?	Koñbjeñ dœ kilometr disi a ...?
Kurioje pusėje yra..?	Quelle est la direction pour..?	Kel è lia direksjoñ pur ..?
Ar kalbate angliškai?	Parlez-vous anglais?	Parlè-vūz-anglè?
Aš nesuprantu.	Je ne comprends pas.	Žoe nœ koñprañ pa
Gal galėtumete kalbėti lėčiau?	Pouvez-vous parler moins vite s'il vous plaît?	Puvè-vū parlè mueñ vit, sil vū plè?

Naudingi žodžiai

Didelis	Grand	Grañ
Mažas	Petit	Pti
Karštas	Chaud	Šo
Šaltas	Froid	Frua
Geras	Bon	Boñ
Blogas	Mauvais	Movè
Gana	Assez	Asè
Gera	Bien	Bjeñ
Atidaryta	Ouvert	Uver
Uždaryta	Fermé	Fermè
Kairė	Gauche	Goš
Dešinė	Droit	Drua
Tiesiai	Tout droit	Tū drua
Arti	Près	Pre
Toli	Loin	Lueñ
Aukšty	En haut	Añ-no
Žemyn	En bas	Añ-ba
Anksti	De bonne heure	De bon œr
Vėluoti	Être en retard	Etr añ rœ tar
Įėjimas	L'entrée	Latñrè
Išėjimas	La sortie	Lia sorti
Tualetai	Les toilettes, les WC	Lè tualet, lè vè sè
Laisva	Libre	Libr
nemokamai	Gratuit	Gratiui

Skambinimas telefonu

Norėčiau paskambinti į kitą miestą užsieny.	Je voudrais faire un interurbain.	Žœ vudrè fer iun komiunikasjoñ eñteriurben
Norėčiau paskambinti atsakovo sąskaita.	Je voudrais faire une communication PCV.	Žœ vudrè fer iun komiunikasjoñ Pè-Sè-Vè

Paskambinsiu dar kartą vėliau.	Je rappellerai plus tard	Žœ rapelrè pliu tar
Ar galiu palikti žinutę?	Est-ce que je peux laisser un message?	Es-kœ žœ pœ lèsè œn mesaž?
Prašom nepadėti ragelio.	Ne quittez pas, s'il vous plaît.	Nœ kitè pa, sil vū plè
Gal galėtumete kalbėti truputį garsiau?	Pouvez-vous parler un peu plus fort?	Puvè-vū parlè œñ pœ pliu for?
Vietinis skambutis	La communication locale	Lia komiunikasjoñ liokal

Apsipirkimas

Kiek kainuoja?	C'est combien s'il vous plaît?	Sè koñbjeñ, sil vū plè?
Norėčiau...	Je voudrais ...	Žœ vudrè...
Ar turite?	Est-ce que vous avez?	Es-kœ vū-zavè?
Aš tik žiūriu.	Je regarde seulement.	Žœ rœgard sœlmañ
Ar priimate kreditines korteles?	Est-ce vous acceptez les cartes de crédit?	Es-kœ vū zakseptè lè kart dœ krèdi?
Ar priimate kelionės čekius?	Est-ce que vous acceptez les chèques de voyage?	Es-kœ vū-zakseptè lè šek dœ vuajaž?
Kelintą valandą atidarote parduotuvę?	A quelle heure vous êtes ouvert ?	A kel œr vū-zet-uver?
Kelintą valandą uždarote parduotuvę?	A quelle heure vous êtes fermé ?	A kel œr vū-zet-fermè?
Šitas	Celui-ci.	Sœ liuji-si
Tas	Celui-la.	Sœ liuji-lia
Brangus	Cher	Šer
Pigus	Pas cher, bon marché	Pa šer, boñ maršè
Drabužių dydis	La taille	Lia taij
Avalinės dydis	La pointure	Lia pueñtiur
Baltas	Blanc	Blañ
Juodas	Nir	Nuar
raudonas	Rouge	Rūž
Geltonas	Jaune	Žon
Žalias	Vert	Ver
Mėlynas	bleu	Blœ

Parduotuvių tipai

Antikvariatas	Le magasin d'antiquités	Lœ magazeñ dañtikitè
Duonos parduotuvė	La boulangerie	Lia bulañžri
Bankas	La banque	Lia bañk
Knygynas	La librairie	La librèri
Mėsos parduotuvė	La boucherie	Lia būšeri
Konditerijos parduotuvė	La pâtisserie	Lia patisri
Sūrių parduotuvė	La fromagerie	Lia fromašri
Pieno parduotuvė	La crèmerie	Lia kremri
Universlinė parduotuvė	Le grand magasin	Lœ gran magazeñ
Dešrų parduotuvė	La charcuterie	Lia šarkiutri
Vaistinė	La pharmacie	Ia farmasi
Žuvies parduotuvė	La poissonnerie	Lia puasonri

Dovanų parduotuvė	Le magasin de cadeaux	Lœ magazeñ dœ kado
Daržovių ir vaisių parduotuvė	Le marchand de légumes	Lœ maršan dœ lègium
Bakalėjos parduotuvė	L'alimentation	Lalimañtasjon
Kirpėjas	Le coiffeur	Lœ kuafoer
Turgus	Le marché	Lœ maršė
Spaudos parduotuvė	Le magasin de journaux	Lœ magazeñ dœ žurno
Paštas	La poste, le bureau de poste, le PTT	Lia post, lœ biuro dœ post, lœ Pè-Tè-Tè
Avalynės parduotuvė	Le magasin de chaussures	Lœ magazeñ dœ šosiur
Prekybos centras	Le supermarché	Lœ siupermaršė
Rūkalų parduotuvė	Le tabac	Lœ taba
Kelionių agentūra	L'agence de Voyage	Lažañs dœ vuajaž

Ekskursioje

Venuolynas	L'abbaye	Liabė-y
Meno galerija	La galarie d'art	Lia galœri dar
Autobusų stotis	La gare routière	Lia gar rutjelia katėdral
Katedra	La cathédrale	Lia katėdral
Bažnyčia	L'église	Lègliz
sodas	Le jardin	Lœ žardeñ
biblioteka	La bibliotheque	Lia bibliotek
muziejus	Le musee	Lœ miuzė
Turizmo informacijos biuras	Les renseignements touristiques, le syndicat d'initiative	Lè ransenjman turistik, lœ sendika dinisiativ
rotušė	L'hotel de ville	Lotel doe vil
Geležinkelio stotis	La gare SNCF	Lia ger doe šmen doe fer
uždaryta	fermeture	fermetiur
Per išeigines	Jour ferie	žūr fėrijė

Maistas

Jūros gėrybės	les fruits de mer	lœ friuji diu mer
Pyragas	le gâteau	lœ gato
Ledai	la glace	lia glías
Keptas nat grotelių	grillé	grijė
Omaras	le homard	lœ omar
Aliejus	l'huile	liujil
Kumpis	le jambon	lœ žambon
Pienas	le lait	lœ lė
Daržovės	les légumes	lè lègium
Garstyčios	la moutarde	lia mutard
Kiaušinis	l'oeuf	lœf

Svogūnai	les oignons	lèzonjoñ
Alyvuogės	les olives	lèzoliv
Apelsinas	l'orange	lorandž
Šviežios apelsinų sultys	l'orange pressée	lorandž presè
Duona	le pain	lœ peñ
Bandelė	le petit pain	lœ pti peñ
Virtas ant lengvos ugnies	poche	pošè
Žuvis	le poisson	lœ puasoñ
Pipirai	le poivre	lœ puavr
Obuolys	la pomme	lia pom
Bulvės	les pommes de terre	lè pom dœ ter
Kiauliena	le porc	lœ por
Sriuba	le potage	lœ potaž
Viščiukas	le poulet	lœ pulè
Ryžiai	le riz	lœ ri
Keptas	rôti	roti
Padažas	la sauce	lia sos
Dešrelė	la saucisse	lia sosis
Sausas	sec	sek
Druska	le sel	lœ sel
Sriuba	la soupe	lia sup
Cukrus	le sucre	lœ siukr
Arbata	le thé	lœ tè
Skrebutis	le toast	lœ tost
Mėsa	la viande	lia vjañd
Baltas vynas	le vin blanc	lœ veñ blan
Raudonas vynas	le vin rouge	lœ veñ rūž
Actas	le vinaigre	lœ vinegr

Skaičiai

0	zero	zèro
1	un, une	œñ, iun
2	deux	dœ
3	trois	trua
4	quatre	katr
5	cinq	señk
6	six	sis
7	sept	set
8	huit	iuit
9	neuf	nœf
10	dix	dis
11	onze	oñz
12	douze	dūz
13	treize	trez
14	quatorze	katorz
15	quinze	keñz
16	seize	sez

17	dix-sept	diset
18	dix-huit	diz-iuit
19	dix-neuf	diz-noef
20	vinght	veñ
30	trente	trañt
40	quarante	karañt
50	cinquante	señkañt
60	soixante	suasañt
70	soixante-dix	suasañt-dis
80	quatre-vingt	katreveñ
90	quatre-vinght-dix	katreveñ-dis
100	cent	sa
1000	mille	mil

Laikas

Minutė	une minute	iun miniut
Valanda	une heure	iun ør
Pusvalandis	une demi-heure	iun demi-ør
Pirmadienis	lundi	lœñdi
Antradienis	mardi	mardi
Trečiadienis	mercredi	merkredi
Ketvirtadienis	jeudi	jœdi
Penktadienis	vendredi	vañdredi
Šeštadienis	samedi	samdi
Sekmadienis	dimanche	dimañš

Viešbutyje

Ar turite laisvą kambarį	Est-ce que vous avez une chambre?	Es-kœ vū-zavè iun šañbr?
Dvivietytis kambarys su dvigule lova	La chambre a deux personnes, avec un grand lit	Lia šañbr a dœ person, avek œñ grañ li
Dvivietytis kambarys su dviem lovomis	La chambre a deux lits	Lia šañbr a dœ li
Vienvietytis kambarys	La chambre a une personne	Lia šañbr a a iun person
Kambarys su vonia, dušu	La chambre avec salle de bains, une douche	Lia šañbr avek sal dœ beñ, iun duš
patarnautojas	Le garçon	Lœ garcoñ
Raktas	La clef	Lia klè
Esu užsisakęs	J'ai fait une reservation	Žè fè iun rezervasjoñ

Maitinimasis

Ar turite laisvą staliuką?	Avez-vous une table libre?	Avè-vū iun tabl libr?
Norėčiau užsisakyti staliuką	Je voudrais r é server une table	Žœ vudrè rēzèrvè iun tabl
Prašom atnešti sąskaitą	L'addition s'il vous plait	Liadisjoñ, sil vū plè
Aš vegetaras	Je suis v ég éterian	Žœ siui vèžetarjeñ
Padavėja/padavėjau	Madame,	Madam, Madmuazel/Msjœ

	Mademoiselle/Monsieur	
valgiaraštis	Le menu, le cartelœ	Menu, lia kart
Kompleksinių pietų valgiaraštis	Le menu a prix fixe	Lœ menu a pri fiks
Mokestis už aptarnavimą	Le couvert	Lœ kuver
Vynų sąrašas	la carte ds vins	Lia kart de veñ
taurė	Le verre	Lœ ver
butelis	La bouteille	Lia butej
peilis	Le couteau	Lœ kuto
Šakutė	La fourchette	Lia furšet
šaukštas	La cuillère	Lia kiujer
pusryčiai	Le petit déjeuner	Lœ peti dēžœnē
pietūs	Le déjeuner	Lœ dēžœnē
vakarienė	Le diner	Lœ dinē
Pagrindinis patiekalas	Le plat principal	Lœ pal priñcipal
Pirmas patiekalas, užkandis	L'entrée, le hors d'œuvre	Lañtrē, lœ ordœvr
Dienos patiekalas	Le plat du jour	Lœ pla diu žiūr
vyninė	Le bar a vin	Lœ bar a veñ
kavinė	Le café	Lœ cafē
pusžalis	saignant	senjañ
Vidutiniškai iškepęs, išvireš	A point	A pueñ
Gera iškepęs, išvireš	Bien cuit	Bjeñ kiuji

Valgiaraštis

ėriukas	L'agneau	lanjo
česnakas	L'ail	laij
bananas	La banane	Lia banan
sviestas	Le beurre	Lœ bœr
alus	La bière	Lia bjer
Alus iš statinės	Bière a la pression	Bjer a lia presjoñ
kepsnys	Le bifteck, le steak	Lœ biftek, le steik
jautiena	Le boeuf	Lœ bœf
virtas	bouilli	bubiji
kava	Le café	Lœ kafē
antis	le canard	Lœ kanar
šokoladas	le chocolat	Lœ šokola
citrina	le citron	Lœ citroñ
Šviežios citrinų sultys	le citron pressé	Lœ citroñ presē
Krevetės	les crevettes	lœ kœvet
Vėžiagyviai	les crustacés	lœ kriustasē
Keptas	cuit au four	kiuji o fūr
Desertas	le dessert	Lœ deser
Mineralinis vanduo	l'eau minérale	lo minéral
Sraigės	les escargots	lœ-zeskargo
Keptos bulvės	les frites	lœ frit
Sūris	le fromage	Lœ fromaž
Švieži vaisiai	le fruit frais	Lœ friuji frē

[illegible]

Iki pasimatymo!
A bientôt !

